

pohrustati vso kmetško in delavsko slovensko narodnost, kako potem se ne boje ti gospodje, da bi se to ne zgodilo tudi pri njihovih, navadno bogatih paglavcih, kateri gotovo niso iz drugega mesa, iz druge krvi, kakor so navadni, ubožni kmetški in delavski otroci ???

Svoj čas se bodejo morali bojevati za svoj obranek ravno tako siromaški kmetški in delavski otroki, kakor tudi bogati otroki prvaških dohtarjev, učiteljev itd., ali je potem pošteno, da se izruje iz rok kmetškega in delavskega siromaka mogočno orožje v tem hudem boju, da se mu zabranjuje znanje nemškega jezika, — ali je pošteno, da se potisne potem ravno to orožje zahrbtno v roke bogatemu njegovemu tekmeču, potomcu prvaške druhali? Ti gospodje računijo tako le: V boju za svoj obstanek bode itak najbrž obležal seveda prej siromak, kakor bogataš, da bi se pa to tem sigurnejše zgodilo, treba je zabraniti siromaku tako važno pomoč, treba mu zabraniti — znanje nemškega jezika!

Sebičnost je prvi in glavni znak vseh prvaških nakanov in le iz sebičnosti gromijo toraj v enomer proti nemškemu poduku!

Kmetje, delavci, ne dajte se jim prevariti, zahtevajte, ravno sedaj, ko se šola zopet začenja, odločno nemški poduk, ako že imate dotični sklep krajnega šolskega sveta, ako pa še ga nimate, potem je treba, da se in to takoj zdramite iz spanja in si tak sklep zagotovite! Ako zahteva večina občin enega kraja nemški poduk, potem se ta po postavi mora tudi dovoliti. Ako je krajni šolski svet v rokah prvaških in farških podrepnikov, potem bodete seveda trkali zastonj na njegova vrata, toraj se Vam je treba v tem slučaju obrniti na višjo šolsko oblast.

Kmetje, delavci, uplivajte na Vaše občine, te, le edino te Vam v takem slučaju zamorejo pomagati. Občine naj pozovejo seje, v teh sejah naj se storijo sklepi, da zahtevajo občine v svojih šolah nemški poduk. Ti sklepi naj se potrdijo s podpisi občanov in hajdi žnjimi naravnost — k okrajnemu glavarju, kateri je povsodi predsednik okrajnega šolskega sveta. Take prošnje ne bodejo brez uspeha in ako bi že bile, preostaja še prosilcem deželni šolski svet! Kmetje in delavci, v vsakem Vašem kraju imate take može, ki Vas o tem postopanju lahko podučijo. Vprašajte jih za svet in ako ne bi imeli takih možev, radovoljno Vam da „Štajerc“ o tem daljša pojasnila!

Le pogumno naprej — in to tem bolj ravno sedaj ob začetku šolskega leta! Brezobzirno tep-tajo kmetško in delavsko ljudstvo takozvani prvaki slovenski v blato, srkajoč in njega njegove moči, brezobzirno mora se to ljudstvo staviti tem pijavkam slovenskega rodu tudi v bran! Kmetško in delavsko ljudstvo, prvi gromeč odgovor na prvaško brezmejno sebičnost naj bode ta, da odločno zahtevaš ravno to, kar ti najbolj branijo, namreč poduk v nemškem jeziku v ljudskih šolah na deželi, zakaj, če bi ta poduk ne bil za tebe tolike važnosti, potem ti ga tudi ti gospodje ne bi s vso silo zabranjevali!

Toraj kmetške občine, še enkrat, zahtevajte nemški poduk, zahtevajte nemške šole!

Z veseljem lahko poročamo našim bralcem danes to, da so nas v tem oziru že marsiketeri kraji prehiteli — naj jim bode to v čast in ponos — a veselje naše bode še tem večje, ako bodejo vsled teh danajšnjih naših vrstic tem krajem sledili še drugi, sebi v čast, svoji mladini v korist vsem prvaškim in farškim svojim pijavkam pa v bodoči, neizogiben — pogin!

Dopisi.

Iz Lembaha. Nekega dne pridem po poti do znane vasi. Tam zapazim nekega sivolasega starčeka, kateri že prav težko hodi, kako je pri nekem kmetu prosjačil za košček kruha ali za kak krajcar ali sploh kak milodar. Starček se mi je iz srca usmilil, radi tega podaril sem mu tudi jaz dar. Vprašal pa ga sem, od koder da je z doma in kako službo je imel v svojih mladih letih. Starček mi je odgovoril, da je bil dvanajst let pri vojaki in da je po dosluženi vojaščini opravljal zvesto celih 33 let službo cerkvnika ali mežnarja pri sv. Jakobu v Lembahu. „Zdaj pa“, tako je nadaljeval starček, „zdaj pa, ko ne morem več delati, ker so me moje moči zapustile, zdaj se moram truditi od hrama do hrama, da si izprosim kak grizlejši kruha, ako nočem, da bi gladu umrl.“ — Ali slišite udje cerkvenega odbora? — Kje pa ste? Kje pa so častiti gospod župnik? Ali imajo ti gospodje kamenito srce, da se jim ta ubogi starček ne smili? Zakaj se pa potem oznanja iz prižnice in se vedno povdarja v cerkvi: „Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli!“? Ta slučaj kaže kako prepotrebno je oskrbovanje starih ljudi. Kje so deželni in državni poslanci slovenski? Kaj dela toli hvalisani poslanec Robič? Ali ničesar ne vidi, ničesar ne zvè, kaj se godi ravno v njegovi domači fari? Kaj pomislijo ukreniti v tem slučaju udje cerkvenega odbora? Jih li ni sram, da mora mož, ki je služil toliko let zvesto in pridno njihovi cerkvi, sedaj kot obnemogel starček prosjačiti od hiše do hiše? Tukaj je silna in zdatna pomoč potrebna in to že zaradi tega, da se ne bode treba zavoljo tega sramovati lembahskim faranom, ako se že ne sramujejo zares tega lembahški cerkveni očetje in njih vodja častiti gospod župnik, oznanjevalec naukov Kristusa, ki je ljubil najbolj siromake.

Popotnik.

Iz Žalca. V Žalcu se zida nova farna cerkev, katera bi bila že lahko davno izgotovljena. Maša se obhaja radi tega vsaki dan pri farni podružnici sv. Kancijana. Ta cerkev je majhna, povrh pa še so pustili kor zagradi, tako, da ljudstvo ne more na njega. Neki kmet iz Vrbe (fara in občina Žalec) po imenu Franc K. je šel nekoč v to podružno cerkev. Tam zagleda nove vrata na kor, katere so bile zaklenjene. Vsled tega postal je K. tako razburjen, da je vrata strl in jih iz cerkve odnesel. Zunaj cerkve sreča mežnarja in mu reče: „Ako še enkrat zaklenete

kor, polomil vam bodem zopet dotična vrata in jih zanesel iz cerkve. Vsi prostori cerkve so za vse ljudi!" Sicer tega nepremišljenega ravnanja imenovanega kmeta nikakor nočemo spodaj podpisani odobravati, ali je celo zagovarjati, a vendar pa prosimo tebe dragi nam „Štajerc,“ da pribiješ javno, kako se je obnašal pri tem obžalovanju vrednem činu nepremišljenega kmeta naš župnik Matija Koren. Takoj, ko je namreč župnik zvedel o gori opisanem dogodku, je naznanil celo zadevo sodnji, oziroma žandarmeriji. Nato je pustil iz podružne cerkve prenesti sveto Rešnje Telo v Marijino cerkev v Petrovčah. Sv. Kacijana cerkev pa je pustil zakleniti in na vrata nabiti list, nekak razglas ali pa plakat, glaseč se, da se je ta cerkev oskrunila in se toraj v njej ne bode več brala maša, dokler ne bode cerkev na novo blagoslovljena. Par dni pozneje šlo je nekaj kmetov k župniku, da bi mu predbacivalo in dokazalo, da v tej zadevi ni prav ravnal in da odločno zahtevajo, da se obhaja še v naprej maša pri podružni cerkvi sv. Kacijana. Župnik se je napram tem kmetom izrazil, „da je pre naglo ravnal,“ „da je bil čisto zmešan“ in da se bode od sihmal zopet služila maša v podružni cerkvi. Dobro tako! Sedaj pa vprašamo mi farani, kako to, da se ni svoj čas podružnica v Petrovčah zaprla, čeprav je bila, ta cerkev opetovano oropana? Ali tega župnik ni zaradi tega spoznal kot „oskrunjenje,“ ker je bil dotični ropar sin župana, cerkvenega odbornika (cekmeštra) in enega največjega farskega prijatelja, ki se piše tudi kakor župnik: Koren? Ta oče tega cerkvenega roparja bode že najbrž tiste luknje zamašil, katere je zvrtil njegov sin. Od koder je bilo toraj župnikovo ogorčenje napram nepremišljenemu kmetu tako veliko, da je takoj zaprl cerkev sv. Kacijana, med tem ko ni zaprl v Petrovčah cerkve? Ali ima znabiti tudi ta gospod dvojno mero, eno s katero meri navadnim ljudem in drugo, s katero meri svojim podrepnikom? Najbrž bo taka! Sicer pa še ti obljubimo, dragi „Štajerc,“ da ti še večkrat kaj poročamo iz našega kraja, seveda tudi o župniku, kateri je eden iz med tvojih najzagrizenejših sovražnikov. Napredni farmani.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Predno je hotel krajnski pankert — crkniti, zapel je slavospev našemu poštarju, veleznanemu Francetu Koserju. Kdor pozna tega človeka, kdor pozna njegove razmere in kdor pozna njegove domačine, ta je pač s tudom čital navedeni slavospev, to hinavsko samohvalo! — Kdo pa je Koser? Koser je oseba možkega spola, velike postave, ki ima sicer snežnobeke lase in ravno take mogočne brke pod nosom, ki pa je kljub vsemu temu gibčen, kakor kak mladenič in že št r t o k r a t oženjen. Naš župnik sicer uči, da želi cerkev, naj bi se človek k večjemu le v drugič oženil, češ, da je tisti, ki se ženi, ko mu je umrla že druga žena preveč — poželjiv, toda, ta nauk je namenjen najbrž samo priprostemu ljudstvu, ne pa tudi Koserju, iskrenemu prijatelju naših farovških gospodov! Baje je naš Koser štrto svojo ženo prav težko dobil, toda sedaj jo ima in mi mu jo tem

manj zavidamo, ker se je vsaj tu uresničil pregovor, da „gliha v kup štriha.“ Dotični slavospev Koserja, priobčen svoj čas v krajnski cunji, kuje našega Koserja med zvezde, proslavljajoč ga kot — prijatelja in dobrotnika celega našega kraja. Oglejmo si to Koserjevo dobrotljivost in prijaznost malo bolj natančno! Koser je prvič prav izvrsten vinski kupec! Po cele ure tako temeljito zmerja (šinf) vino prodajalca, da je potem dobi s vso silo konečno vendar po najnižji ceni. In ravno to vino postane, ko je je spravil Koser v svojo klet, kar čez noč — najboljše, tako, da potem Koser lahko osreči ž njim ljudi svojega kraja, seveda proti prav — mastnemu plačilu. To vino pa sedaj ne velja po 12 do 16 krajcarjev liter, ne, to vino se je tako poboljšalo, da velja sedaj en liter 40 do 60 krajcarjev, kakor v Gradcu v kakem hotelu. Je tak človek dobrotnik celega kraja? Če bi gdo rekel, da bi vsled tako visoke vinske cene v svoji krčmi hotel poštar zabraniti — pijančevanje ljudstva, potem je ta bosa, zakaj Koser vè kaj sladko prigovarjati svojim pivcem: „No, le, le, dajte še ga za en literček, makari še za več!“ — Koser pa je tudi mesar! Sicer kupuje le teleta in svinje, a te tako dobro plačuje, da se prodajalci kaj radi poskrijejo, ko ga vidijo prihajati po telečji in svinjski kupčiji! Če pa se pritožiš, da si dobil v Koserjevi krčmi premajhno porcijo jedil, gorjè ti, zakaj oster jezik Koserjeve „Marijanke“ ti ne prizanese! Da pri takih pritožbah za „lepo“ Marijanko ne zaostaja tudi „boljša polovica“ vrlega krčmarja Koserja, je samoumevno. Toda o teh ženskah še poročamo pri priložnosti več, danes se hočemo pečati le z „dobrotnikom“ in „prijateljem našega kraja,“ z Koserjem samim! Ker si je Koser, seveda iz golj prijateljstva do svojih rojakov nakopičil prav lepo premoženje, — posojuje kaj rad tudi denarje, na prav zdatne obresti! Najrajši posojuje Koser svoj denar svinjskim trgovcem. To posojevanje je tako razširjeno, da ljudstvo pravi, da ima Koser celo — posojilnico! Seve, da se prigodi tu in tam pri tem posojevanju na strani Koserjevi kaka — „pomota,“ sicer pa ne bi morali „pogrudati“ zakaj le neki Koser v tožbi z nekim Padovnikom ni hotel priseči, da bi toraj s pomočjo živega Boga dokazal, da ni po krivici hotel imeti od dolžnika že enkrat poplačane svote? ? ? Je tak človek dobrotnik celega kraja? — Koser nadalje tudi rad daje na — „puf.“ Tudi pri takem „pufu“ se da tu in tam napraviti prav izvrsten „kšeft.“ — Koser, kako ti je le vendar pri srcu, če zagledaš Mihalovega Hanzeka, ki je sedaj morda največji revež v celem kraju? Ali še poznaš, še li hočeš poznati sedaj ubogega Hanzeka? Kakšno srce pa imaš ti — dobrotnik celega kraja? — Koser je tudi kupec in prodajalec jabolk! Zakaj so ljudje vozili svoje jabolke k Mali nedelji in na Zasade? Odgovora dovolj na to vprašanje je dejstvo, da je Koser — zares vsestranski človek — tudi naš poštar in da pri nas skoraj vsak človek želi, da Koser ne bi imel več pošte! Da, Koser, kot poštar se sicer že sedaj hvali, da obdrži za njim pošto njegov

sin, a vendar pa mislimo mi kmetje iz posebnih vzrokov to preprečiti. Vprašamo pa sedaj celo javnost in višjo pošto oblast, ali sme Koser vsako sredo in soboto sam pošto prevažati, med tem ko nima doma nobenega namestnika in je med tem časom pošta zaprta? Ali se sme pošta prej ko ob 7 uri odpeljati in poznej, ko ob pol dveh popoldan vrniti? Mora li stranka poštarja povsodi iskati, če pride po opravkih na pošto? S takim in enakim čakanjem prisili se ta ali drugi, da nekaj v Koserjevi — krčmi povžije, kar se seveda ne bi zgodilo, ako ne bi bila pošta in gostilna v eni in isti hiši! Zakaj se naša pošta ni razpisala? To je toraj „dobrotnik“ našega kraja, naš kmetijski „prijatelj!“ Kranjska cunja piše o njem, da je vzgleden človek in vendar ta vzorni vinski kupec, vzorni živinski trgovec, krčmar, poštar in razposojevalec denarja v zbor pametnih možev niti polukati ne sme. V lovrenčki občini ga že več let ne trpijo, kar pa se celo Ptujca tiče, tam seveda so že zdavnega temu poštenjaku vsa vrata — zaprta, ker so kakor mi že davno spoznali izvrstnega „prijatelja“ in „dobrotnika“ slovenskega kmetijskega ljudstva. Drugič več!

Lovrenčki naprednjaki.

Sv. Anton v Slov. gor. V mesecu oktobru je imelo veteransko društvo zborovanje. Na dnevnem redu bilo je tudi sklepanje o tem, kak poveljni jezik (komando) naj bi društvo imelo. Ko je prišla ta točka na glasovanje, glasovalo je iz med 102 veterancev 100 za nemški jezik, samo dva hotela sta imeti slovenskega. Gotovo ste vrli bralci „Štajerca“ radovedni, kdo sta bila ta dva, ki sta pokazala svojo mržnjo napram nemškemu jeziku. Bila sta to naša prav huda klerikalčeka, naš učitelj in potem sin tukajšnjega trgovca Tušak. Da učitelj izraža na tak način svojo mržnjo proti Nemcem, to nas ni iznenadilo, pač pa, da se je ravno Tušak, bivši podčastnik, nasrkal pri vojaščini v toliki meri sovraštva do nemškega jezika, da hoče na vsak način imeti le slovenski poveljni jezik, čeprav ni noben naš veteranec vajen na tako povelje. Naše društvo bo toraj vendar imelo nemški poveljni jezik! Sv. Andraž in sv. Tomaž bi pač lahko sledila temu vzgledu. Kaj porečeš k temu učitelju Strelec, kaj ti „vrli“ poštar Skerlec in „pobožni“ župnik Caf? Našim vrlim veterancem pa častitamo k temu možatemu postopanju, s katerim so tako odločno pokazali, da so zares še sedaj pravi vojaki, kateri se ne boje tudi zahrbtnega rovanja nekaterih podlih hujskačev!

Sv. Anton v Sl. gor. Dragi „Štajerc“ Naš domači petelin kaj gonosno stopa po dvorišču veseleč se s svojimi jarkicami in koklami lepega dneva, še bolj pa izvrstne hrane, saj se mu letos prav regimentno godi. Z radostjo namreč pobira tisto pšenico, ki je bila pripravljena kot zbirca za gospoda kaplana. Ta gospod je vendarle enkrat sprevidel, da se ne spodobi za njega stopicati od hiše do hiše z žaklom in prosjačiti zbirce. Vedoma ali nevedoma pa se ogiblje naš kaplan posebno tistih hiš, ki so naročene na „Štajerca.“ Kmetje, da Vam potem takem ne bode treba dajati že itak mastno plačani duhovčini zbirce,

naročite se na „Štajerca!“ Marsikateri iz med gospodov v farovžih že nosi prav težko s seboj svoj okrogli trebuhček — kurje pokopališče ga je navzviljal prav primerno svoj čas neki hudomušnež — zato pa le dajte raji svojim kokošam tisto pšenico, katero ste dajali do sedaj farškim beringarjem. Da pa „kurje pokopališče“ ne bode preveč farjev nadlegovalo, svetujem vsem dolgosuknežem naj bi pohrustali manj teh prijaznih ptičev, ki v ponos in radost vsake prave kmetijske gospodinje tako veselo korakajo po domačem dvorišču. Prijatelj kokoši.

Slatina. V nedeljo dne 15. oktobra priredila je kmetijska podružnica slatinska zborovanje kmetov, da bi zaslišali poduk očeta naše živinoreje, gospoda Jelovšeka iz Graca. Zares vsestransko zanimiv poduk o tem, kaki bi morali biti hlevi, je mnogobrojne poslušalce jako zadovoljil. Polastila se je vseh navzočih želja, da bi se nam ponudila zopet prav k malu priložnost tega gospoda slušati. Žalibog, da se niso domači kmetje v bolj obilnem številu tega shoda vdeležili (bilo jih je namreč samo 14 navzočih.) Veleposestnikov iz oklice pa je prišlo zdatno število na to zborovanje. Gospodu Jelovšku pa naj bode tem potom še enkrat izrečena najtoplejša zahvala za njegov trud ob enem pa ga prosimo, da bi nas v prid naše živinoreje kmalo zopet razveselil s kakim primernim predavanjem.

Iz Laporja pri Slov. Bistrici. Dragi „Štajerc!“ Sprejmi tudi iz našega kraja, rečimo iz našega medvedovega brloga nekaj poročila. Tukaj pri nas celo mrgoli od tvojih sovražnikov, ki bi radi tebe in tvoje somišljenike pohrustali. Eden najhujših sovražnikov naprednega mišljenja in „Štajerca“ je neki mladi jurist, ki uživlje to veselje, da ga imenuje ljudstvo učenosti, dovršuje svoje temeljite študije v Laporji, kjer namerava najbrž odтворiti univerzo, seveda se samim slovenskim učnim jezikom. Sedajna njegova glavna in resna naloga pa je, kakor se nam zdi, da bi pohrustal tukaj in drugod vsakega, kateri spada k „Štajerčevi“ stranki. S pomočjo nekega medveda in ceka hoče dovršiti svoje podjetje. Ljubi „Štajerc“, Bog se te usmili, zakaj jurist, medved in cek te bodo brez usmiljenja pokončali. To so ti možakarji, kakor jih je malo. Jurist, ki slovi pod imenom fa . . . , je sicer celo majhne postave, toda najbrž prav velikanskega uma. Njegovega očeta že je samega strah, kaj bode neki iz tega človeka. Toda, čeprav majhne postave, ima vendar neznosno mnogo poguma in prav velikansko dolgi jezik. Da, da, korajžen je, a vendar jih tu in tam tudi prav pošteno dobi. Gospod jurist še gotovo ni pozabil, kako mu je pela palica po hrbtu na bistriškem kolodvoru zaradi ponočnega nemira. Zadnjič lotil se je bil ta jurist, pardon gospod jurist celo nekega gospoda iz Poličan, najbrž misleč, ker je premagal David Goljata, tako še bode on tega gospoda. Le korajža in „per moj duš“ — pa bo šlo! Toda tudi tokrat jo je bil jurist prav pošteno skupil. Ko se je naš grant — jurist čutil nekoč na svoji časti razžaljenega in je

tožil nekega gospoda, je prav regimentno propal in moral plačati vse sodnijske stroške. Na vprašanje sodnika, kdo da je, odgovoril mu je, da je jurist, kar pa mu sodnik ni zamogel verjeti in kar gospod jurist tudi ni zamogel dokazati. Tu nam pač pride na misel stara bajka o žabi, ki se je napihovala, da bi bila volu enaka. Seveda se briga naš sijajni jurist tudi prav temljito za vsakovrstne volitve. S pomočjo ceka in medveda je naložil tudi precejšno število volilcev, ter jih gnal k volitvi na Črešnovce. Tam so ti zapeljani ljudje prodajali svoje božje „žegne“ in prišli zaradi tega s sodnijo v dotiko. Tako se godi vsem tistim, kateri se vsedejo takim hujskačem na limanice. Zapomnite si to laporski kmetje! Sramujmo se pred svetom mi stari osiveli in izkušeni kmetje, da bi nas vodili v politiki taki predrzni, neiskusni mladeniči. Proč s takimi ljudmi, kateri nam gotovo ne služijo v čast! Zasedujmo njih počenjanje in poslušajmo njihovo nesramno govorjenje, potem bomo konečno videli, kako daleč bomo prišli. — In če bi ti dragi „Štajerc“ še slišal drugega največjega tvojega sovražnika, ceka, pajdaša našega izvrstnega jurista, kako njo zna on zasukati, da, da, potem bi se zares moral smejeti! Ta cek ima povsodi prvo besedo. Zanimivo ga je slišati, ako pripoveduje koliko je trpel v okupaciji Bosne kot vojak, kako neusmiljeno je tolkel po lastnih njegovih besedah Turčine, potem pa ležal ranjen dolgo časa v vodi, ter si nalezal sedajno bolezen na želodcu, tako, da mu sedaj delo nikakor noče dišati, naj bi užil, kar koli bi hotel. — Bolezen pa ga prijemlje tako hudo, da potrebuje ob enem duhovnika in zdravnika. Po preteku ene ure potem pa že na harmonike igra. Omeniti bi bilo, da ta cek ni bil niti ne ene ure vojak. Celo z knezom Nikitom je cek napitni brat in sta bila baje v nekih toplicah na Francoskem skupaj. Dragi „Štajerc“, prihodnjič pa ti pošljemo o juristu o ceku in o medvetu še nekaj več iz našega „medvedovega brloga.“

Sv. Neža pri Velikovcu. Dragi „Štajerc!“ Iz našega kraja še nisi priobčil nobenega poročila, za to te prosim poročaj svojim vrlim naprednjakom sledeče: Zvonovi pri naši podružnici so kar na enkrat umolknili, čeprav je bila starodavna navada, da se je v naši podružni cerkvi vsaj po trikrat na dan zvonilo. Zdaj pa je že delj časa vse tako tiho kakor na veliki petek, da, še bolj tiho, zakaj ta dan ropoče vsaj — klopotec, zdaj pa še tega ni slišati. Temu kriv je sledeči dogodek. Pred kratkim umrl je mežnarjevi edini hčerki otrok in sicer nezakonski otrok, še le štiri mesce star deček. Prosili so župnika, da bi se mu smelo zvoniti s vsemi tremi zvonovi in vsi smo bili uverjeni, da se to mežnarju, ki opravlja vestno že nad 15 let svojo službo, ne bode odreklo. Toda zmotili se smo, zakaj župnik tega kratko malo ni privolil. To je mežnarja tako zbadlo, da se je najbrž zarotil, da ne prime več za vrv v zvoniku in radi tega molče naši zvonovi. Je li zares cerkvena postava tako stroga, da bi se po njej zamogla zabraniti mrliču posledna čast, samo

radi tega, ker je bil sin nezakonske matere? Ah — kaj še, cerkvena postava tega gotovo ni zabranila, pač pa je zabranilo zvonjenje mrliču župnikovo maščevanje zoper mežnarja, ker mežnar pri raznih volitvah noče trobiti v klerikalen rog. Ni še namreč dolgo, da je umrl pri nas otrok neke tercijalke ali rečimo farške „device“, seveda tudi nezakonski in ta otrok bil je slovesno pokopan in zvonilo se mu je s vsemi zvonovi. Toraj enemu se zvonilo, drugemu pa ne! Gospod župnik, kako to? Razvozljaj nam to uganko! Če pa je zares nezakonski otrok tako zavrženo človeško bitje, zakaj le neki tako rad sprejemaš ti župnik tudi tako deco v svojo toli hvalisano „narodno“ šolo. Da, da, tu ne vprašaj je li otrok zakonski ali nezakonski, tu so ti dobro došli vsi, sevè kot bodoče orožje v boju proti vsem tistim, ki so družega mišljenja, kakor ti. Mežnarju pa svetujemo, naj do cela obrne župniku hrbet, saj ima itak veliko in lepo posestvo, ni mu toraj treba, da bi se še delj časa vklanjal nestrpnosti, izvirajoči izza našega farovža.

Eden za več drugih.

(Opomba uredništva: Kristus je rekel: „Pustite male kmeni, zakaj njihovo je nebeško kraljestvo“ in župnik zabranjuje umrlemu, nedolžnemu črviču zvonjenje, zares zopet krasen vzgled kako — sveta je nekaterim črnosuknježem vera, kako spoštujejo čustva svojih faranov!)

Pismo Štajerčevega prijatelja. Minoli teden obiskal sem svoje prijatelje in znance in sicer v Ptujju in okolici. Povsodi bil sem dobro sprejet in prav vesel sem bil, da imamo prav obilo zvestih, razumnih somišljenikov. Tako nas je pred par dnevi tam doli blizu Drave sedelo več pri nekem znancu. Bili smo v živem razgovoru. Vsi smo bili ene misli, da bi moral biti „Štajerc“ v vsaki hiši na razpolago in da bi ga morali vsi Slovenci tako temeljito prebirati, kakor ga čitajo doktor Brumen in mnogi mladi in tudi nekateri stari duhovniki. Pri razgovarjanju prišli smo tudi k vprašanju o potrebi in važnosti mestjanske šole za dečke. Moj sosed na desni in ob enem gospodar hiše je predlagal, da ne bi smeli poprej mirovati, dokler ne dobimo tudi tega za nas obrtnike in trgovce pa tudi kmete tako potrebnega učnega zavoda. Negdo iz med nas pri tem opozarja na dotični članek „Štajerca“ in zahteva od gospodarja, da ga nam prečita. — Pa glej ga! Poprej tako gostobesedni in navdušeni prijatelj napredka ni zamogel ustreči naši želji. V vidni zadregi nam je po precej dolgem molku konečno povedal, da ni naročen na ta list, čeprav se strinja z nazori, priobčenimi v „Štajercu“, ker se — boji duhovčine, katera pisano gleda vsakega, ki je „Štajerčev“ naročnik. Tako, si toraj mislim dragi sosed, tvoj napredek ni najbrž Bog si ga vedi kako zanesljiv, ker se farja bojiš in si ne upaš naročiti lista, katerega izrecno pripoznaš kot dobrega. Za svoj denar si naročim kaj hočem in čitam tudi kaj hočem, posebno ker vem, da far sam prav temeljito prebira napredne liste, čeprav vsiljuje samo svoje škofoske cunje, polne laži in obrekovanja svojim vernim — ovcam! Obrtniki, gostilničarji,

trgovci in tudi zasebniki, prihodnji mesec Vas pridem zopet obiskat in inspiciirat. Poboljšajte se in glejte, da najdem pri vsakem „Štajerca.“ Kdor je po svojem mišljenju in govorenju naprednjak, ta mora biti tudi tak po svojem dejanju! „Štajerčev“ prijatelj.

„Popravek“ iz Velike Nedelje katerega smo priobčili v naši zadnji številki in katerega nam je poslal kaplan Ozvatič bil je od strani gospoda kaplana vseskozi skrpan iz samih laži. O kaplanu in Pepci dobili smo zopet krasen dopis, katerega priobčimo v naši prihodnji številki. Sicer ne vemo če bo ta dopis po volji farškim bratcem okoli „Našega Doma“ in „Gospodarja“, a po volji pa bo gotovo kmetom v velikonedeljski okolici, ker bodejo zopet sprevideli, da „Štajerc“ ne laže, temveč, da lažejo prav temeljito gospodje v črnih suknhah. Gospod kaplan, na videnje! Kmetje pa bodo tudi sprevideli, koliko vredni in zanesljivi so „popravki“, katere pošiljajo rnosukneži.

Braslovče. Ni res, da sem se podpisani drznil izraziti dvema gospejma: „Ko bi jaz denarje imel, pokupil bi vsa posestva od Savinske doline do Adrijskega morja, ter bi vse Nemce izbičal;“ res je pa, da sem rekel proti dvema gospejma: „Ko bi jaz denarja imel, pokupil bi vsa posestva od Savinske doline do Adrijskega morja, ter bi ista dal slovenskim naselnikom.“ Braslovče, dne 7. oktobra 1905. Jakob Bohinc, stolnomestni župnik v p.

Opomba uredništva: Gospod stolnomestni župnik v pokoju, čemu le „popravljate“, ko pa sami morate priznati, da ste se pokazali do skrajnosti kot miroljubnega starčka v pokoju, miroljubnega posebno napram drugi narodnosti? Bog že ve zakaj Vam ni dal toliko denarja, da bi se izpolnile Vaše sanje o naših slovenskih naseljenikih med Savinsko dolino in Adrijskem morju! Ako zares ne bi „izbičali.“ Nemcev, kateri sedaj stanujejo v imenovanih krajih, verjени pa smo o tem, da jih čisto gotovo ne bi ustili živeti med svojimi ljubimi naselniki. Sicer pa globoko klanjamo taki požrtovalnosti stolnomestnega župnika v pokoju, ki je živel skoraj celo svoje življenje med Nemci in postal le s pomočjo nemškega jezika stolomestni župnik, s pomočjo jezika, katerega tako sovraži, da bi kar cele dežele pokupil in iz njih odstranil vse, ki govore ta jezik. Kdor hoče uživati mir, naj živi v slogi, ne pa, da daje svojemu goremu prepričanju duška s tako izzivajočimi besedami, kakor stolomestni župnik v pokoju (!) z imenom Jakob Bohinc! Z Bogom gospod župnik v -- pokoju!

Dobje pri Planini. Slavno uredništvo lista „Štajerc“! Z ozirom na dopis, katerega ste priobčili v številki 17. lista „Štajerc“ z dne 20. avgusta 1905 od naslovom: Dobje pri Planini, prosim kot s prižnim pooblastilom pooblaščen zastopnik gospoda Jerneja Vurkelc-a, župnika v Dobjem, sklicevaje se na določbe § 19 tiskovnega zakona, za sprejem sledečega popravka: Ni res, da je župnik Jernej Vurkelc komaj naprosil tri svoje privržence, da so se v listu „Naš Dom“ z dne 18. maja t. l. potegnili za njega. Ni res, da je koga naprosil, ki naj bi ga opral. Ni

res, da je ljudstvo nafarbal, da bi mu nosilo denar, in ni res, da je župnik rekel, da bo kaplana kupil. Res pa je, da je na uradno vloženo prošnjo z dne 5. decembra 1901 za ustanovitev mesta za pomožnega duhovnika in njegovo dotacijo c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje z odločbo z dne 27. septembra 1904 šte. 22903, oziroma c. kr. namestništvo z odločbo z dne 5. aprila 1904 šte. 44364 odgovorilo, da zahteva od župljanov 3000 K za kaplanovo dotacijo. Res je tudi, da se je na dotično uradno vloženo vlogo pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Brežicah, da se dovoli pobiranje doneskov, javilo od c. kr. okrajnega glavarstva z sklepom z dne 4. oktobra 1904. šte. 17680, da ni potreba posebnega dovoljenja, ako stranke same prinašajo dotične prispevke župnemu uradu in je res, da je župnik s prižnice to ljudem naznanil in opomnil, da bi se svota 3000 K prav lahko skupaj spravila, ako bi boljši posestniki prispevali po 10 K do 20 K. Res je, da se je nabralo do 30. decembra 1904 1389 K in res, da je župnik ostanek po 1611 K sam skupaj spravil in da se je potem svota 3000 K vložila v Južnoštajerski hranilnici v Celju ter se je knjižica poslala preč. knez.-škof.-konzistoriju v Maribor, da kupi državno obveznico in je konzistorij poslal dne 27. julija 1905 župniku Vurkelc-u vinkulovano kronsko rento z dne 1. marca 1905, šte. 61698 za 3000 K z naznanilom, da je ces. kr. namestništvo v Gradcu z dne 3. julija 1905 šte. 28991 o nakupu te obveznice c. kr. ministerstvu za uk in bogočastje poročalo. — Maribor, dne 2. oktobra. Za Jerneja Vurkelc-a Dr. Rosina Franjo, odvetnik v Mariboru.

Opomba tiskarjevega učenca: Tristo milijon pre-dretih dohtarjev in farjev! Od samih nafehtanih krone in samih številck citiranih sklepov se niti več ne spoznam. Moj oče mi je nekoč povedal, da je far, ki hodi fehtat po fari od ubogih kmetov denarja žita in zbirce ravno tako — pošten, kakor tisti, ki tako ljubi kmeta, da takega farja zagovarja.

Spodnještajerske novice.

Čudno, čudno! V nekem koroškem liberalnem (naprednem) nemškem listu („Fr. St.“) najdemo sledečo oznanilo. „Echt steirische Weine und süssen Weinmost versendet zu billigsten Preisen D. Tombach, Pettau.“ Po slovenski glasilo bi se to oznanilo na primer tako le. „Pristno štajersko vino in sladek mošt razpošilja po najnižjih cenah D. Tombah, Ptuj.“ To oznanilo je vredno, da si je malo ogledamo! Čudno se nam prvič zdi, da ljubi Tombah kar naenkrat tako koroške Nemce, da jim ponuja svojo pristno vino, Tombah ki sovraži naše štajerske Nemce iz dna svoje „slovenske“ duše, on, ki začne kar omedlevati, ko čuje le nemško govornico. Čudno se nam zdi drugič, da je pri prodaji svojega vina Tombah kar naenkrat pozabil, da ni v Ptuj, temveč, da je pri sv. Vidu tik Ptuja, čudno tretjič, da pošilja Tombah, ki ima svojo trgovino v farški kolibi,